

отъ тази идея, той почва кампания противъ гръцкото духовенство, противъ патриаршията. Въ борбата си съ патриаршията, обаче, не е така краенъ, както „Македония“, тъй като все се надѣва на известни отстъпки, на примирителностъ отъ страна на патриаршията.

„Право“ отбелязва развитието на църковната проблема въ навечерието на фермана за учредяване на българската независима църква. Следи заседанията на неофициалната българо-гръцка комисия и апелира къмъ народнитѣ представители и българскитѣ духовници за сплотеностъ и единомислие по църковния въпросъ. По това време едни поддържали да се потърси съдействието на правителството, други — да се преговаря направо съ патриаршията и да не се очаква нищо отъ Портата, която имала право само да се грижи за гражданската, а не за църковната властъ. „Право“ не се опредѣля решително на никоя страна, но поддържа необходимостта отъ обмисляне на най-удобни начини за действие, и всички единодушно да работятъ въ тази насока.

Не само църковниятъ въпросъ привлича неговото внимание, но и проблемата за образованието, просвѣтата, гражданското развитие, които той смѣта като естествени съставни части на цѣлостната българска проблема. Тѣ трѣбва да се разрешатъ успоредно съ църковния въпросъ. Вестникътъ разисква още общоевропейски, общочовѣшки въпроси, нѣкакъ бѣгло споменава за начина, по който би трѣбвало да се третиратъ народноститѣ въ една държава, като изтъква необходимостта отъ гарантиране на човѣшкитѣ свободи и създаване атмосфера на търпимостъ между мнозинство и малцинство, чрезъ гарантиране политическа равноправностъ.

Разбира се, „Право“ не смѣе да се изказва открито противъ режима или да предявява нѣкакви претенции за политически права, но все пакъ отъ време на време дръзва да каже на властниците за тежкото положение на раята.

„Ний ето застанѣхми предъ голѣмийтъ оня и жалостнийтъ викъ, който са издава изъ всичкитѣ страни на нашето отечество, и който вика и нарича: спасете ни отъ су-башии и отъ кжръ-агалари! избавете ни отъ бееве! помогнете ни противъ ефендии и кадии! Вика тойзи гласъ грозно и плаче, вика и иска спасение отъ неправди и гюмури, отъ золуми и отъ карантини“. Следъ това казва, че българскиятъ народъ е възлагалъ голѣми надежди на обявенитѣ преобразования въ Турция, които не се оправдали, отправя апелъ къмъ турското правителство и Европа. „Грозенъ е, поразителенъ е викътъ на отчаянието, който издава Българскиятъ народъ! Сърдцето на човѣка, който слуша тойзи викъ, пука са отъ мъка! О, не трѣбваше ли да го чуе и царското правителство? Не трѣбваше ли да го чуе и Европа?“ (бр. 36, г. VIII, 1873).